

ماجراهای مدرسه‌ای در یک جزیره

ورزش و بازی، فرصتی برای آموزش تلفیقی

هیوا علیزاده

طراح آموزشی و پژوهشگر

چنین بازی‌ای برای معلم، آن هم خانم معلمی که فوتبال نمی‌دانست، سخت بود ولی خب از آن بازی‌های لذت‌بخش بچه‌ها بود؛ به خصوص برای کسانی که به ندرت به آن‌ها پاس می‌دادند. همین نوع بازی کمک به کشف شد و کم کم باعث پیشرفت آن‌ها شد؛ تا جایی که گل‌هایی به ثمر رسید و آن قدر حس ذوق و شوق متولد شد که تیم گل‌خورده هم تیم زنده‌گل را تشویق می‌کرد!

بازی فوتبال فرصتی ایجاد کرد برای تجربه کردن شستن کاورهای ورزشی و همچنین نقاشی کردن خط‌های کف زمین فوتبال. فوتبال راه خود را به کتابخانه نیز پیدا کرد؛ چون معلم برای سؤالاتی که در مورد برخی خطاها و ... پیش می‌آمد، «دایرةالمعارف ورزش» تهیه کرد که خیلی وقت‌ها کنار زمین بود و چه لحظات دلنشینی برای خانم معلم بود وقتی می‌دید که یک نفر برای حل یک دعوا، به‌طور خودجوش می‌آمد و دایرةالمعارف فوتبال را به کنار زمین می‌برد و با مطالعه آن، مسئله حل می‌شد.

در سالی که گذشت، ورزش و بازی در مدرسه زندگی با یازده دانش‌آموز چهارم ابتدایی، از آن بسترهایی بود که رشد و بالندگی را در بسیاری جنبه‌ها تسهیل می‌کرد. برای معلم مدرسه نیز نقش دریچه‌ای به روی شناخت مسئله‌های واقعی دانش‌آموزانش را داشت. چرا که بازی، دنیای حقیقی آن‌ها بود؛ آن قدر حقیقی که بسیاری از رویاهایشان نیز در آن متولد می‌شد.

نرمش صبحگاهی علاوه بر فرصتی برای حرکت‌های کششی، زمانی بود برای آشنا شدن با کلمه‌هایی مثل تمرکز؛ اینکه چشمانمان را ببندیم و به صدای باد و پرندها گوش بدهیم.

فوتبال مدرسه نه فقط فرصتی برای مسابقه، بلکه بستری برای حل مسئله بود. اینکه تعداد اعضای مناسب هر تیم برای زمین کوچکمان چند نفر است، اینکه با توجه به آب و هوای جزیره چه ساعتی مناسب فوتبال است، که البته نتیجه شد همه ساعت‌ها! چون مهم‌تر از آب و هوای جزیره، گویی هوای دل بچه‌ها بود که فوتبال دوست داشتند! البته به قول خودشان نه هر فوتبالی، دلشان می‌خواست معلمشان کنار زمین باشد یا حداقل از پشت پنجره آن‌ها را ببیند و با اجرای قوانینی که دانش‌آموزان و معلم تدوین کرده بودند، با نظم بازی کنند تا بیشتر به آن‌ها خوش بگذرد.

بازی‌های فوتبال اول صبح آسمش فوتبال با سکوت بود تا مزاحمتی برای همسایه‌ها ایجاد نشود. یکی از انواع بازی فوتبال‌هایی که در مدرسه اختراع شد، فوتبال با مجوز شوت بود! در این نوع فوتبال که با هدف تأکید بر پاس‌کاری اختراع شده بود، هر تیم زمانی حق شوت کردن به دروازه داشت که در تیم چهارنفره‌اش، حداقل سه پاس داده باشد و البته داوری



ورزش فرصتی
برای تمرین
مهارت‌های
زندگی - شستن
کاورها توسط
دانش‌آموزان
مدرسه
زندگی - ۹۶-۹۷



**معلم مدرسه
بارها مشاهده
می‌کرد که در
بازی است که
مسئله‌های واقعی
همچون کنترل
خشم، همکاری
و ... خود را
نشان می‌دهد
و به نظر کاملاً
منطقی است؛
چون دنیای
واقعی کودک،
بازی است و اگر
می‌خواهیم به
رشدش کمک
کنیم، بهتر
است به دنیای
واقعی‌اش احترام
بگذاریم**

روی آن را امضا کردند. آقای حسینی هم در یکی از برنامه‌های رکوردزنی آن را پوشید و در مصاحبه تلویزیونی از بچه‌های مدرسه زندگی قدردانی کرد که خانم معلم فیلمش را در کلاس نشان داد و بچه‌ها کلی ذوق کردند. ورزش و بازی در مدرسه زندگی محدود به زمین فوتبال نبود و از برنامه‌ریزی برای شرکت در مسابقات بین‌مدرسه‌ای تا بازاندیشی بعد از آن ادامه داشت.

علاوه بر این‌ها، بازی و ورزش از خط‌کشی لی لی و تلفیقش با درس کسرهای ریاضی در کف سالن مدرسه تا مسابقات فوتبال دستی و شطرنج و بازی‌های رومیزی مختلف در همه جا حضور داشت. معلم مدرسه بارها مشاهده می‌کرد که در بازی است که مسئله‌های واقعی همچون کنترل خشم، همکاری و ... خود را نشان می‌دهد و به نظر کاملاً منطقی است؛ چون دنیای واقعی کودک، بازی است و اگر می‌خواهیم به رشدش کمک کنیم، بهتر است به دنیای واقعی‌اش احترام بگذاریم و او را در همان دنیای راستگی با دقت مشاهده کنیم!

فوتبال کمک کرد که دامنه‌ی واژه‌های بچه‌ها با کمک همیار معلم مهربان، خانم زنجانی که در زبان انگلیسی مهارت داشت، در زمین بازی رشد کند.

همچنین، دانش‌آموزان مدرسه زندگی با حمایت پشتیبان مدرسه که تمام هزینه‌های مدرسه را تقبل کرده بود، این فرصت را پیدا کردند که مدتی شاگرد آقای محمدحسین حسینی فخرجی (صاحب رکورد روپایی جهان) باشند، که البته حضور ایشان در مدرسه حال و هوایی خاصی داشت. اینکه قبل از ورود ایشان کودکان پیشنهاد دادند برایشان پوسترهایی درست کنند و ورودشان را خوشامد بگویند و البته یکی از قراردادهای ایشان که بچه‌ها خبرش را در روزنامه خوانده بودند، مسئله کلاس ریاضی مدرسه شد. هر دو هفته یک بار، بچه‌ها با شوق منتظر بودند که آقای حسینی بیاید. برای تولد ایشان هم به پیشنهاد خود بچه‌ها یک لباس ورزشی تهیه شد و همه



حضور یک
حرفه‌ای
حرکت‌های
نمایشی
در جمع
دانش‌آموزان
مدرسه
زندگی
۹۶-۹۷